

ODBIJANJE SOCIALNIH ZAKONOV Z USTAVO

KAPITALIZEM V BOJU PROTI UNIJAMOJAČAN

NESMISELNA "PRAVICA" SODIŠČ NAD IZVOLJENIMI ZBORNICAMI

Stebri, na katerih je F. D. Roosevelt skušal zgradi svoj "new deal", izpodbiti

Z VEZNO vrhovno sodišče je že v mnogih slučajih dokazalo, da je socialna zakonodaja v federalnem obsegu na podlagi njegovega tolmačenja ameriške ustawe nemogoča. Celotna postava, ki je prepovedala upoševanje in izkorisčanje otrok v industriji, je bila proglašena neustavnim. Zakon za zavarovanje in pokojnine železničarjem je vrhovno sodišče zaprglo in dne 27. maja pa je izpodbito temeljne stebre Rooseveltovega new deala. Dve leti je skušal priraviti predsednik Roosevelt ameriški kapitalistični sistem k pameti, da se bi udal vladnemu regulirjanju v svojo korist. Brezposelnost je skušal omiliti s prisilnim znižanjem delavnika in mizerijo pa z dolobami za minimalne plače. Vse to je "neustavno". Točka 7A pa je na sodiščih že prej doživela udarce, ki so ji vzeli življensko silo.

Zedinjene države so menda edina važna dežela na svetu, kjer je vrhovno sodišče nad zakonodajo. Devet mož lahko ovrže kakršen koli zakon, neglede na posledice. Teh devet mož je dne 27. maja soglasno izdalo dva odloka, ki sta učinkovala na vse Rooseveltov program za planiranje ekonomije in na zakone za "socialno sigurnost" kakor kap. New deal je zdaj mrvljen in njegovim zdravnikom se mučijo v vprašanju, kakri bi ga oteli.

Socialistična poslanca Darlington Hoopes in Lilith Wilson sta v pennsylvanski zakonodaji predložila dodatek k ustavi, ki določa, da vrhovno, ne nobeno drugo sodišče nima pravice razveljaviti zakonov, ki jih sprejme kongres v interesu ljudske blaginje. Dodatek še posebno ugotavlja, da nima sodišče nobene moći nad zakoni, ki določajo pokojnine, zavarovanje delavcev proti brezposelnosti, reguliranje delavnika itd. Pennsylvanska spodnja zbornica je dodatek sprejela in s tem je ameriška javnost opozorjena, kaj je storiti, ako se hoče ostrešiti diktature vrhovnega sodišča.

Socialistična poslanca Darlington Hoopes in Lilith Wilson sta v pennsylvanski zakonodaji predložila dodatek k ustavi, ki določa, da vrhovno, ne nobeno drugo sodišče nima pravice razveljaviti zakonov, ki jih sprejme kongres v interesu ljudske blaginje. Dodatek še posebno ugotavlja, da nima sodišče nobene moći nad zakoni, ki določajo pokojnine, zavarovanje delavcev proti brezposelnosti, reguliranje delavnika itd. Pennsylvanska spodnja zbornica je dodatek sprejela in s tem je ameriška javnost opozorjena, kaj je storiti, ako se hoče ostrešiti diktature vrhovnega sodišča.

V zveznem kongresu je bilo v razpravi v času omenjenega odloka vrhovnega sodišča več važnih predlog: Wagnerjeva, ki določa metode za izravnavanje industrialnih sporov in od-

zveznem kongresu je bilo v razpravi v času omenjenega odloka vrhovnega sodišča več važnih predlog: Wagnerjeva, ki določa metode za izravnavanje industrialnih sporov in od-

V zveznem kongresu je bilo v razpravi v času omenjenega odloka vrhovnega sodišča več važnih predlog: Wagnerjeva, ki določa metode za izravnavanje industrialnih sporov in od-

Sovražne trditve in očitki proti tujerodcem brez podlage

Očitki, da se tujerodcem v Zed. državah predobro godi, zato pa so domaćini v mizeriji in brez zaposlitve, so le sredstvo za hujskanje, da se zakrije prave krive in prave vzroke krize.

V resnicici se tujerodcem vedežnik, brezposelnosti in zapoštavljanja godi tako slabo, da se izseljujejo v svoje rojstne dežele ali kamor koli. Na vsega koga priseljenka, ki pride sem, odide v prošlih letih povprečno dva "nazaj v starji kraj". Torej se čtevilo priseljenec manjša. Odhajajo nedržavljani in naturalizirani državljanji v

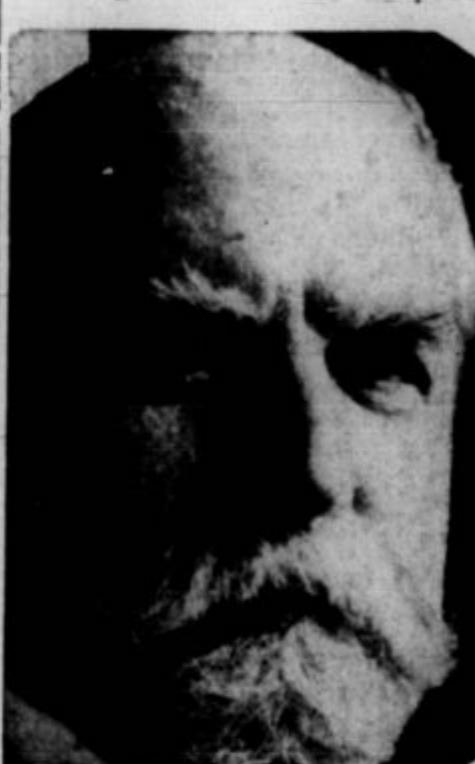
Boj za osvoboditev Tom Mooneyja

Zadeva Tom Mooneyja je zdaj spet pred vrhovnim sodiščem države California. Ako ga ne osvobodi, se bo Mooneyjev obrambni odbor ponovno obrnil na vrhovno sodišče.

Organizacije bivših vojakov v politiki

Načelnik vrhovnega sodišča, ki je ubilo new deal in NRA

Charles Evans Hughes je bil pred imenovanjem v zvezno vrhovno sodišče eden vodilnih republikanskih politikov. L. 1916 je bil kandidat republikanske stranke za predsednika Zed. držav. Porazil ga je Wilson. Po zmagi republikancev l. 1920 je bil Hughes imenovan za pred-

CHARLES EVANS HUGHES

sednika zveznega vrhovnega sodišča. Ob času imenovanja na to važno mesto je bil smatran za reakcionarca, toda v svoji novi službi je večkrat glasoval s takovzanimi liberalnimi člani vrhovnega sodišča. V pravorku dne 27. maja glede NRA pa so vsi člani zveznega vrhovnega sodišča glasovali soglasno proti Rooseveltovemu new dealu. S svojimi odloki so se postavili na diktatorično stališče v dobi, ki je najkritičnejša v gospodarstvu te dežele. Kvarnost takih sodišč z vrhovno oblastjo je v tem, da le razveljavljajo, ne da bi v nadomestilo predlagali kaj boljšega.

ustavi, kakor ga predlagata Hoopes in Wilson, če pa je k temu cilju krajsi izhod v kongresu, je treba poslanke primorati, da se ga poslužijo.

12,000 letal v vojne namene

V Zed. državah je sedaj poleg vojnih aeroplakov nad 10,000 takih, ki služijo trgovskim namenom (prevažanje potnikov, pošte in tovora), toda se jih v času oboroženega konfliktta s kako drugo deželo ali pa v slučaju uporov lahko uključi v vojno floto, ki bi štela 12,000 prvovrstnih aeroplakov in 18,000 pilotov.

Prvič po dolgem času se je

Vzlic zagotovilom v kapitalističnem časopisu, da kompanije ne bodo pričele z zniževanjem plač, je to dejstvo baš obratno, kajti nekatere so delavnik povečale takoj ko je vrhovno sodišče razveljavilo določbe v NRA o maksimalnem delavniku in minimalni plači.

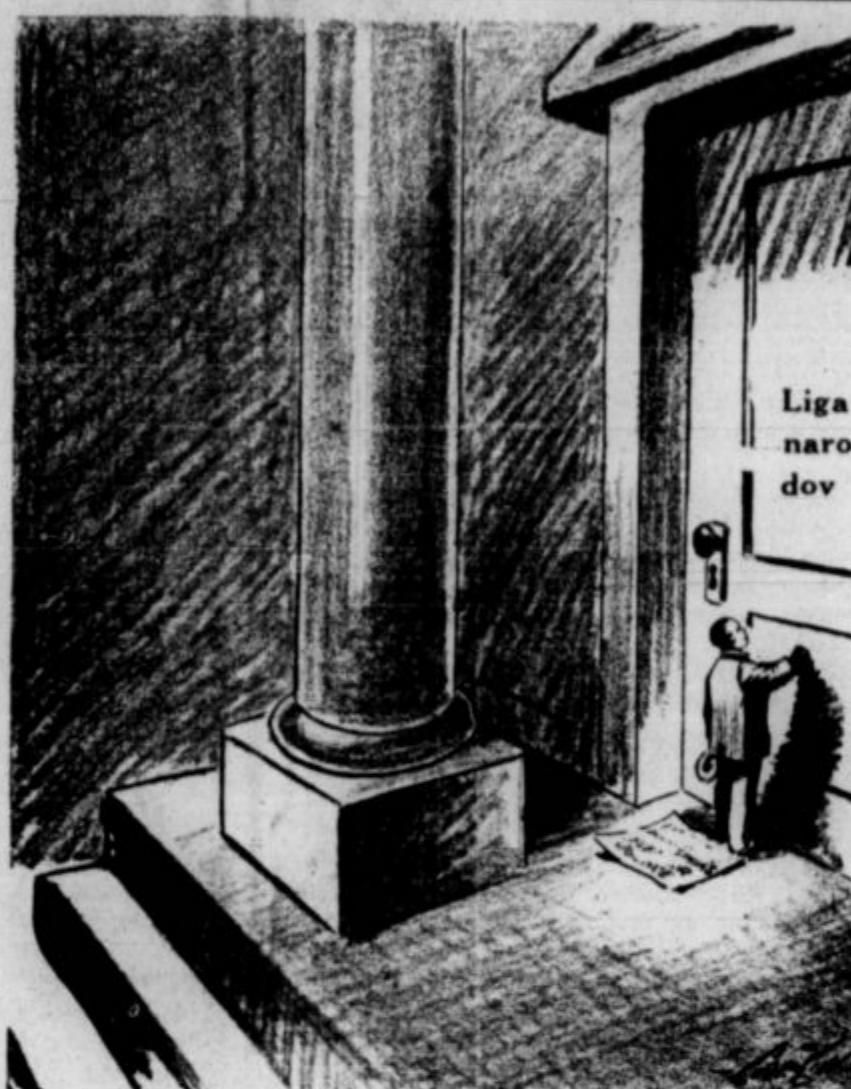
V bistvu profitnega sistema je, da plačuje delavce čimman in da iztisne iz njih čimveč produktive sile. Zakon, ki jih bi pred takim izkorisčanjem mogni samo deloma protektiral, je neustaven. Ostanejo jim sa-

mo še unije — in proti tem se korporacije pripravljajo na nove ofenzive.

Premogarjem poteče odloženi rok 16. junija in ker ni nobenega izgleda, da pride do tega datumu do novega dogovora, je borba v obliki stavke neizogibna, razen ako bi medtem kongres skušal stopiti vmes in posredovati s postavo za reguliranje produkcije premoga in cen, kar pa bi najbrže po mnenju sedanjega vrhovnega sodišča ne bilo ustavno.

Mnoge premogovniške dru-

VELIKE RIBE POŽIRajo MALE

Abesinija je članica lige narodov. Obrnila se je nanjo z apelom, da naj kaj storiti proti Mussolinijevim načrtom za okupacijo te edine dozdaj je samostojne afriške dežele. Ker pa je Mussolini aroganten, se ga vsled njegove provokativnosti boje vse "velesile". Edino, kar so si upale zahtevati od njega, je, da naj se enkrat pristane v "posredovanje" med njim in Abesinijo, s časom pa bo že kako prišlo, da svoje name lahko izvede. Abesinija je povrnili večja kot Italija. Ima še nedotaknjene, ali pa le malo izrabljene boga naravne zaklade, kakršnimi Mussolini manjka, in zato zahteva, da se mu nihče ne postavlja v napotje pri njegovem prizadevanju — zanesti "kulturno" in "civilizacijo" v to afriško deželo. Voja napetost je vsed posegovanja lige narodov začasno odvrnjena — toda samo začasno, kajti Abesinija je militaristično sibka dežela in obsojena v žrelju evropskega imperializma. Na tej sliki kartonist Cargill predstavlja, kako mala Abesinija trka na duri lige narodov in jo prosi zaščite pred italijansko agresivnostjo.

Poostrevanje krize in diktature v Italiji

Italijanske finance blizu kraha. — Ljudstvo proti vojni v Afriki. — Resnica v kleščah cenzure

Mussolini je mobiliziral že letos v par vaseh in trgi prebivalstvo siloma uprlo, toda vladna propaganda je hitela pojasnjavati, da ne vsled kakih političnih ali ekonomskih vzrokov, ampak zaradi problemov lokalnega značaja.

Ker vlada pričakuje v svojem teroriziranju prebivalstva neprilike, je poostriila tudi cenzuro. Vsi poročila zastopnikov zunanjih listov pregledajo censorji in vlažno dopušča v inozemstvo le take vesti, ki so nji po godu. Vsled tega si nekateri pomagajo s telefoniranjem veste iz Rima v London, ali pa s tajnim odnosašnjem depes, kar pa je nevarno in prezadužno.

Vsi poročevalci tujih listov morajo biti "organizirani" v zvezi vnanjih časnikarjev, kaže (Nadaljevanje na 5. strani.)

lastjo demokratske in republikanske stranke.

Tovarne, ki izdelujejo plinske bombe in drugo opremo, ki se jo uporablja v napadih na stavkarje, pričakujejo letos dober business in stalno obratujejo.

Socialistična stranka kliče vsem delavcem, da se naj organizira, da naj bodo v uniji tudi aktivni in da svoje tovariste vzgajajo v razredni zavesti. Kajti le trdnja organizacija zavedenih delavcev bo v stanju delodajalcem prekrižati zle namene.

AMERIŠKA LEGIJA SE IMENOVALA ZA VARUHINJO "AMERIKANIZMA"

Nasilnosti, kakor jih je uganjal Ku Klux Klan. — Orodje kapitalistične propagande

ČIM bolj se veča konfuzija v ameriškem gospodarstvu, toliko bolj agresivna postaja Ameriška legija v svojem prilaščanju monopola za varovanje "amerikanizma". Posamezne njene postojanke se poslužujejo nasilnosti bodisi v bojih proti stavkarjem, češ, da se gre le zoper "rdečkarje", in nastopanju proti radikalnim delavskim organizacijam.

Ameriška legija je danes najjače organizirana politična sila, moč pa ji daje evangelij, da so njeni člani patrioti, ki so tvegali življenja "za domovino", dočim so delavci in kapitalisti imeli v medvjuh letih bogato žetev. S tega stališča se bori za takojšen bonus in druge privilegije v prid bivših vojakov.

Tako v početku so vodilni pravki ameriškega kapitalizma uvideli, da jim Ameriška legija s svojo privatno armado lahko služi posebno v kritičnih momentih za najefektnejše sredstvo, zlasti v pobijanju radikalizma. Takozvano javno mnenje mora biti — naravno — v takih spopadih vedno le na strani patriotske organizacije veteranov in proti izdajalskim "rdečkarjem", ki se trudijo izpodkopati tla amerikanizmu in uničiti vse, kar ima ta dežela lepega in dobrega. Opojeni s takimi nazori, razbijajojo člani Ameriške legije delavske shode, izganjajo z rudarskih kempov po zapadu in na jugu agitatorje unij in v mestih ob pacificu so razdejali tudi par delavskih uradov.

Ameriška legija si v svojem monopoliziranju patriotizma prilašča toliko moči in veljave, da je postala že večkrat mučno nadležna predsedniku Rooseveltu in tudi njegovim trem prednikom v uradu.

Kongresni in senatorji se trudijo izpolnjevati njene želje, v strahu za svoje mandate. Kajti ko hitro se veteranom kak poslane ali senator zameri, ga proglasijo za nepatriota, za sovražnika veteranov, ki so služili deželi v času svetovne vojne — takaj agitacija pa je doslej v večini slučajev pomenila poraz za zaznamovanega kandidata. Radi tega dejstva si le redkodob izmed poslavcev upa nasprotovati predlogom za takojšen bonus in drugim zakonom v prid bivših vojakov. Med senatorji ni dočelo bolje.

Ameriška legija pomaga Hearstovi propagandi v zahtevah za poostreitev postav, ki bi omogočile izganjanje tujerodcev iz te dežele za prestopke, ki danes sploh niso prestopki, in pa provokativne odredbe, ki bi same na sebi prisilile tisoče drugorodnih prebivalcev, da bi "prostovoljno" zapustili to slovito deželo medu.

Kjer koli v Zed. državah se opazujejo znaki fašizma, vidite zraven vpliv Ameriške legije ali drugih veteranov. Na Coughlinovih shodih so veteranji neobhodno potrebovali okrasek. Ko je govoril v New Yorku, ga je med drugimi slavil tudi James E. Van Zandt, "Commander-in-Chief of the Veterans of Foreign Wars", ki je dejal: "Veterani in inozemske bojišči so res prava skupina patriotov in pripravljeni smo slediti resničnemu ameriškemu patriotu kot je Father Coughlin."

Ko je korakal Coughlin proti odrui, ga je spremiljalo 36 vojakov in mornarjev v uniformah. Nad njegovo glavo so nosili ameriške zastave. Imeli so tudi godbo. Na take dramatične načine se je uveljavljalo med maso Hitler in s sličnimi metodami skušalo prijetiti v popularnosti vse, ki smatrajo, da je masa nič drugega kot množica ignorantov, kakršne se najlagljije pridobi s ceremonijalnostjo in mikavinskimi obljubami.

Tisoče veteranov in drugih fašistično orientiranih ljudi se oprijema Coughlin, tega pa uporablja Wall Street — tisti Wall Street, proti katemu toliko kriči, za svoje orodje. Delavski časopisi v New Yorku so odkrili, da je pred in po svom shodu v New Yorku, na katerem je napadal bankirje — konferiral tajno z zastopniki velebankirjev! Detroitski pridigar je ameriškemu kapitalizmu "kakor ob boga poslan", kajti kot sami priznavajo, "je s svojo oratorsko spretnostjo odvrljil ljudstvo do socialističnih in komunističnih agitatorjev" in ob tem je med delavstvom posrečeno omalovali A. F. of L. (Nadaljevanje na 3. strani.)

LIST, KI JE VREDEN, DA GA ČITATE IN AGITIRATE ZANJ!

Proletarci je dobro urejevan list. Ako bi ga čitalo tisoče slovenskih delavcev več kakor ga čita sedaj, bi bilo naše ljudstvo v napredku na mnogo višji stopnji.

Sodruži, ki se tega zavedajo, bi lahko storili za razširjenje Proletarca veliko več. Vreden je, da mu pridobivate naročnikov prav tako kot vsak drug dobro urejevan socialistični list. In kakor so druge delavskie organizacije ponosne na svoja glasila, tako smo lahko mi z vso upravnostjo ponosni na glasilo, ki je bilo v stanju zmagovati skozi tri desetletja vse težave in krize.

Agitirajte za Proletarca na svojih obiskih, na sejah, piknikih in kjer koli drugje imate priliko. Skušajte mu v tem poletju dobiti vsak najmanj enega naročnika. To mu bo k njegovemu letošnjemu jubileju najboljša nagrada in za naše gibanje uspeh, ki bo podvojil njegovo moč in vpliv.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.

Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz.
Business Manager..... Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager..... John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET

CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Enciklike, "kritikastri" etc.

Vsled poloma kapitalističnega gospodarstva se s socialnim problemi in politično ekonomijo ukvarja veliko več ljudi, kakor pa v času "kupovanja lot za špekulacijo" in "dveh pišk v vsak ponovi". Tudi župnik J. M. Trunk je postal sociolog, ali kako se že pravi takim ljudem, ki analizirajo bolezni človeške družbe in ji predpisujejo zdravila.

Po njegovem mnenju nudita izhod dva "socialna" papeža — Leon XIII. in Pij XI. Njune "znane enciklike so izključno posvečene novim, modernim socialnim zadevam."

V tej ugotovitvi je g. Trunk v pravem. Ne pa v ostalem svojem izvajaju, s katerim hoče dokazati, da sta enciklike omenjenih dveh papežev o socialnih problemih dokumenta, ki služita za evangelij — za novo razodjetje v novi dobi. Torej nudita tudi izhod "izpod bremena nerešenih socialnih vprašanj..."

Tu se župnik na leadvillskem hribu temeljito moti, kar je pač človeško, ni pa niti male pametno, ker je svoje blodne misli oblikel v haljo resnice in ob enem napadel tiste, ki ne verjamajo, da cerkev posega v socialna vprašanja, "ker je to njen delokrog".

Leon XIII. je izdal enciklico o socialnih vprašanjih za navodila svoji cerkvi. Cemu? Zaradi pretečega naraščanja socialne demokracije v Evropi! Namen torej ni bil pripomoći k pravilnemu reševanju socialnih vprašanj, ampak zavirati gibanje, ki je nastalo edino iz tega nagiba!

Papež Pij XI. je izdal drugi socialni evangelij enako—pod prisilom nevarnosti, ki je pretile kapitalizmu in svetovni reakciji vobče vsled ruske revolucije. Mar je katolička cerkev sploh v kateri deželi na svetu za odpravo sistema, ki povzroča socialne krivice? Ne, pač pa nasprotno.

Mi to kritiziramo. Ves pošten delavski tisk graja tako neskrnost. J. M. Trunk je hud zaradi tega in pravi, da so to "kritikastri", ki ne premislijo kar pišejo, ampak zabavljajo z edinim namenom, da zabavljajo.

V dolgem uredniškem članku v svojem zatočiku v Chicagu se je pri tem poslužil jezika, kakršnega je rabil zdaj sicer še živ, a vendarle pokojn sheboygansk župnik.

Liste "kritikastrov", pravi Trunk, urejujejo med nami zadušeni študentki, ki so prijeli za pero, ker jim je kazalo, pišaci in mazači, ki imajo le nek "predrzen gobec"...

Tako rešuje socialne probleme glavni člankar dnevnika lemontskih luč.

Ko je pisal o "zadušenih študentkih", je podzavestno misil o svojih duhovnih sobratih v slovenskih naselbinah, ki so skoraj vsemi sami "zadušeni študentki", neizobraženi in nesposobni za kaj drugoga kakor prodajati odpustke in maše.

In psovka, ki jo rabi ("predrzen gobec") je iz leksikona bivšega sheboyganskega reverenda, ciglar vlogo je, kakor izgleda, prevzel sedaj prečastiti gospod J. M. Trunk.

Od "zadušenih študentkov", ki so se prikobacali pod talar in kuto, pač ni pričakovati pametnih besed, kaj šele pametnih misli! Tak je material, ki ga ima pod svojo senco J. M. Trunk, novi bojevnik za "socialno pravičnost".

Ceremonijalnost, laži in hinavstvo

"Kdor se iznveri veri, postane nezvest tudi domovini in ženi." Dalje: "Bogotajci, ki se šopirijo z naprednjaštvom med nami, so grobokopi slovenskega naroda." (Citirano iz Amer. Slovence z dne 30. maja.)

V isti številki iz govorov Antona Grdine: "Am. Slovenec... je naš največji nosilec našega kulturnega napredka."

O redniku Am. Slovenca je Grdina, kot spretan trgovec, izrekel v svojem "gromovitem" govoru slediče trditev: "Naš urednik, ki je danes med nami, bije ta boj (za sveto vero in večjo čast ter slavo božjo) že skoraj 15. let. Bil je tarča vsa ta leta vseh pišč, ki lete z nasprotnega tabora. On je vodil boj naprej po poti značajnosti in stanovitnosti in ta mož ima velik del zasluge, da je naša katolička odločnost na višji stopnji, kar je bila pred njegovo dobo."

Iz istega govorja v isti številki A. S.:

"Ce hočemo... plačilo po smrti za dobra dela... širimo Amerikanskega Slovenca in Ave Marija... Poglejte okrog sebe... Ali so ti kraji, s svojimi natrpanimi spovednicami, moralno, kulturno in gromotno na boljšem, kot pa dežele, v katerih je izpovedovanje v cerkvah neznanost stvar? Mar je morala v njih na višji stopnji kakor drugod?"

Zakoncem Joseph L. Steinmetz se je pritaknil katolički duhovnik "Rev." Joseph Leonard. Bil je njun prijatelj že v Los Angelesu. Ko sta se preselila v New York, je mož dobil neko trajno v sobi v hotelu katoličke bratske organizacije poleg svoje žene tudi tega prečastitega duhovnika. Izgubil je razsodnost in ubil njega in njo. Policija ga je obtožila dvojnega umora. Ali v očigledih okoljčinah je potem obtožbo spremenila v toliko, da ga je obtožila samoumra svoje žene, prečastitega reverenda pa je zavrgla, opirajoč se na načelo "nepisan postave".

Dne 29. maja to leto je bila obravnava proti Steinmetzu končana. Porota ga je proglašila krimiv umora svoje žene, z apelom na sodnika, da naj mu določi čimbolj milostno kazen. Porotniki so med seboj argumentirali: "Ubil naj bi bil le reverenda, ki se je umešal v juno srečo, ne pa tudi njo."

Ali morejo "gospodje", ki so agitirali na svojem slavju v Johnstownu za Amer. Slovence navesti kak sišen slučaj, ki bi pričal o "pokvarjenosti" družin zavednih slovenskih delavcev, o kakršnih so na svoj kramarski način trobentali nevednim ljudem? Dogodek v Steinmetzovi družini ni nikakr izjemna. Lahko bi jih navedli pol ducata sličnih iz proših let. Toda ni potrebno, niti ni to polje, v katerega bi posegal socialistični list, Omenjam ga le, ker so gospodje v Johnstownu v svoji ognjevitosti za "katolički" tisk robantili preveč izzivalno.

Pravi duševni reveži so, kajpada — četudi tega ne priznajo — urednik takozvanega katoličkega dnevnika, dalje pogrebnik Grdin in vsi, ki se navdušujejo ob njegovih vzklikih proti "brezvercem".

V letosnjem "Majskem Glasu" ima Katka Zupančič mojstverski spis, ki odgovarja Grdinom in sličnim populonoma. Mala radovalnica v njeni poviši vprašuje potepuhu, ki se prikaže tu in tam naokrog in o katerem trdi v vasi, da je socialist, če je res izgubljenec.

Njena mati ga je sicer pohvalila, da je pošten, ampak hčerka se je spomnila besed — takih, kakor jih rabijo sežigalci copernic pri A. S. Pa se je pričel sledični dialog:

"Ali res ne verujete v boga in v cerkev, in ne hodite ne k maši, ne k spovedi?" se je sprožilo iz mene.

BORBA MED HITLERIZMOM IN KATOLISKO CERKVIJO

Simon Kavčič:

POGLED SKOZI PROŠLOST

(Nadaljevanje.)

Pri rokah imam še eno Pečetovo pismo z dne 27. avgusta 1905, v katerem mi odgovarja z ozirom na spor, ki sem ga imel s "Slavij" zaradi njene skupnega piknika s katoličkim društvom in še bolj pa z Glasom Slobode, ker ni hotel priobčiti mojega dopisa o tej afieri. Pismo se glasi:

Chlero, 27. avgusta 1905.

Cenjeni Simon Kavčič: Tvoj list sem danes prejel. Rečem takoj, da sem pamsino ravnal, kajti Glas Svobode je odločeno le za tako SNPJ, v kateri bi gospodar njegov lastnik M. Konča in pa njegovi somišljenci. Za socializem pa je Glas Svobode le toliko, v kolikor je to, v moči urednika Zavertnika.

Protestirati pri socialistih proti takemu stanju je sicer v reda, toda dogodilo se ne bo s tlemi ničesar, prvič zato, ker v klubu socialistov prevladujejo nedocični, ki ne razumejo, sa kaj se prav za prav gre; drugič pa, tudi če bi kaj ukrenili, jim Konda Ešia ne bo dal na razpolago, ker je v "Slaviji" v napadu na Petriča dejal,

da je list njegov v socialisti so lahko vesel, da ga smejo čitati. Zato ni verjetno, da ti da socialistični klub ugoden odgovor. Predsednik Poravne se je sam udeležil izleta Slavije skupno s katoličkim društvom in z njim skorovito klubovega članstva, dočim je druga polovica pr. redila svoj izlet, na katerem smo populi stari četrt-sodiscevina in je prišlo na vsakega 55č stroškov, zavaba pa je bila najboljša.

Na naslednji klubovi seji sem članeklju, ki so udeležili protivnega piknika, nazval za "Jurčko-Lojske", ker so moralno podprli faro sv. Štefana. Izjavil sem, da ako tudi vsi slovenski delavec gladi pogajno, ne bom več niti z meznem mignil zanje. Ničesar zmed prirediti mi ni odgovorjal. Le Kondini pristaši so se branili odgovorjali v Glasu Svobode po odstopu Zavertnika. S tem umikom sem postal prost, kar nisem bil že od 16. leta svoje starosti.

Nikoli več se ne bo čul moj glas nad slovenskimi delavci, nikdar več ne bom storil stopnje zanje, katerih storil solikor zadnji čas, posebno sodiča, in to vse brezplačno, ali k vaješčemu za odškodnino časa. Pri sodniku Sebatu gem bil že toliko znan, da v pravem ali v nepravem, dobil je tožbo on, ki sem ga jaz zastopal, to zato, ker sem vse tožbe k njemu napisal. Socialisti pa so bili edini, ki so imeli koristi od tega.

Zavertnik, mislim, bo prihodnj. Njega imenujejo (seveda za hrbot) anarhističnega hujšaka. Ta človek je Glas Svobode s svojim urejevanjem in gnojil dvignil in mu utrdil obstoj, danes pa se kanalje upajo reči, da je list anarhističen, ker ga on ureja, in da bi prospeval Glas Svobode bolje, aksi bo zavzemal "narodno socialno stalšček".

Zavertnik, mislim, bo prihodnj. Njega imenujejo (seveda za hrbot) anarhističnega hujšaka. Ta človek je Glas Svobode s svojim urejevanjem in gnojil dvignil in mu utrdil obstoj, danes pa se kanalje upajo reči, da je list anarhističen, ker ga on ureja, in da bi prospeval Glas Svobode bolje, aksi bo zavzemal "narodno socialno stalšček".

Zavertnik, ki je po stroki strojvodja in prej bil kurjač, je uredniško službo pri G. S. odpovedal. Čez 4 tedne nastopil nov urednik, tak, ki bo danes: večni Slavije gotovo po volji. Z Zavertnikovim odstopom pa bo pravega svobodomiselnega Glasa Svobode konec in socialisti pa bo do tam, kjer so bili pred ustavnitvijo "Zore". — Zavertnik je oče šestih otrok. Pri Glasu Svobode je delal za \$10 na teden. Jaz sem mu dal stanovanje po \$2.50 na teden, tri meseci po brezplačno, da je mogel preživeti svojo družino v starem kraju, kateri je veste posiljal skoro ves svoj zaslužek. Leta v takih okoljčinah mu je bilo mogelo delati v uredništvu Kondiniga. Ako se zdaj vrne k svoji stroki, mislim, da bo Zavertnikov glas tudi zaslužek; da bi jas našel zavzet nadaljnje žrtve za novo trdnjava, bi bil skoraj bedast. Ti pa bo videl, kako zadoščenje boš dosegel in potem se boš ravnal.

"Vseslovenski piknik" je mladčno potekel. V naprej obljubljeni veliki

Zadnji sejki smo sklenili najeti dvorano. Tajnik Tonij je oče "zarental" za na ne-delo 29. septembra. In to v name...

Način, kakor je priporočil klubom urednik Proletarca, posebno metropoli — češ, tako veliki

naselbini se bi več kot spodbudilo pridružiti slavje jubileju našega glasila! Čikavki fantje misljijo, da mi nič ne mislimo, ampak malo pa le! To si je umislil Jože Durn. "Zakaj ne bi imeli proslave?" je vprašal.

Sodruži s St. C. Bairji Poljsak, Jauch, Zorko, Vehar, Krebelj itd. pravijo, da za tako slavje v domu na St. Clairju ne dobre primerne datume. "Pa gremo z vami v kompanijo," so rekli, "če nas sprejmete". Na pikniku brezposelnih sem glasoval z "da". Zdaj pa še vi odločujete, ker v četrtek 6. junija bo na seji kluba št. 49 končno veljavno sklenjeno bodisi za ali proti. — Frank Barbic.

Kadar ste v pomenih s prijatelji in znanci, omenite jim Proletarca, kajti tudi to je agitacija zan.

Za podpiranje cerkvenih šol

V Ohiu in v nekaterih drugih državah, vključivši Illinois, vodi katolička cerkev s pomočjo svojih politikov v demokratski republikanski stranki že kažih deset let kampanjo za državno pomoč katoliškim šolam. Med vnojno je nastalo proti njim precej nasprotovanja, češ, da so gnezda protiamerške propagande in podložne papizmu. V nemških katoličkih šolah pa je bila med vojno pronemška propaganda v ospredju, v italijanskih italijanska itd.

Ampak to je domalega pozabljeno, medtem pa so se škofje precej naučili in zelo ameškanizirali svoje cerkvene šole. Zdaj zahtevajo, da jim jih pomagajo vzdržavati države in okraji v davčnimi dohodki. V Ohiu je senat po dolgi in vroči razpravi predlog za podpiranje cerkvene zavodnosti, ki je zelo zelo zahteva, kar naj bi pomenilo, da se morajo cerkev s svojimi ustanovami vzdrževati popolnom zase in med svojimi ljudmi. Ampak v ustavu je marsikaj, kar je za vladajoče brez pomeva, države pa se le določb o sestnosti privatne svojine.

Za podpiranje katoličkih šol z državnim denarjem se zelo zavzemata tudi ohisji govorji Davey, vodja demokratske stranke v svoji državi, ki je v poštenju tak junak, da mu je federalni administrator relife akcije Hopkins odvel upravo relifa v Ohiu, ker je bilo brez posebnosti in pa odvisnost trgovcev ter industrialcev "od političnih naročil" za blago izrabljajo v svoje "strankarske" privatenamene.

Ako se bodo taki katoličani zavzemali za "nravno" vzgojo in zahtevali državna podprtja vseh verskih šol, se obetajo tej deželi še hujši časi.

Njena mati ga je sicer pohvalila, da je pošten, ampak hčerka se je spomnila besed — takih, kakor jih rabijo sežigalci copernic pri A. S. Pa se je pričel sledični dialog:

"Ali res ne verujete v boga in v cerkev, in ne hodite ne k maši, ne k spovedi?" se je sprožilo iz mene.

BORBA MED HITLERIZMOM IN KATOLISKO CERKVIJO

ANDREAS LATZKO:

SEDEM DNIROMAN. — Poslovenil *MILE KLOPČIČ*.

PREGLED ZE OBJAVLJENE VSEBINE

Baron Mangien je dogovor za sestanek z svojo ljubico Mimi Brenkenovo posrečeno izvršil. Med tem sta ga v hotelu, kamor ju je povabil na konferenco, čakali justični svetnik Rilla in ravnatelj Krüger. Po seboj slednji se je togotil, ker si že baron izbral za konferenco tako nepriklenen večer, toda baronu se ni zameriti, kajti od njegovih naročil je odvisno mnogočetno podjetje, pa je naravnno, da se takemu odjemalcu marsikre preze. Oba gospoda sta se v čakanju bavila s prednikom barona, ki se je priselil v Hamburg iz Francije, kocijaž po poklicu. Ravnatelj Krüger je vpravil Rillo tudi Rillovem svaku, ki je zavrgel svojega očeta, mogočnega bankirja, in se posvetil službovanju bednim. Po konferenci z Mangienom je odšel justični svetnik Rilla k svojemu svaku dr. Landauu, kateri pa ni prav nič pričakoval takega obiska, pač pa tovarniškega delavca Karl Abta.

(Nadaljevanje.)

III.

Justični svetnik Rilla je našel stanovanjska vrata svojega svaka odprta, znamenje, da "ordinacija" še ni bila končana. Drugače bi bil rajščak na mrzlem hodniku, a se je prepričal, da ni bilo v čakalnici nobenega takoj imenovanega pacienta. Tako je hodil med vrati in oknom sem ter tja, ves v skrbuh, da se ne bi dotaknil stolov, ki so stali kot edino pohištvo okrog in okrog sten. Dobro je, da ne prideš niti posredno v zvezo s klienti, ki prihajajo semkaj.

Skripanje tal se je slišalo najbrže tudi v ordinacijsko sobo, kajti vrata so se nenadoma odprla in v ozki odprtini se je prikazal bledi, upadel obraz doktorja Landaua. Pogledal je s svojimi kratkovidnimi očmi v slabo razsvetljeno čakalnico in zakljal brez pozdrava: "Ste vi, Abt? Samo pet minut! Takoj končam." Potem je izginila njegova podolgovata plešasta glava z vrati, ki so se zaprla.

Justični svetnik je posmehljivo zmajal z glavo. To je bil spet neponarejeni Heinrich Landau! Govoril je nekomu, ki ga sploh ni bilo v sobi — kajkor je zmerom in povsod imel svoje utvare za resničnost, stvarnost pa je zviška preziral. Ta z nasprotji bogatih človek, pritaknjeni uspešnemu, smotrenemu očetovemu življenju kot nevredno nadaljevanje, je spominjal justičnega tajnika na teorio, ki jo je nekoč kjer koli nekaj bral: židovstvo ni resna nevarnost za družbo, ker nosi proti svojemu nasišemu roparskemu pohepu po dejanju hkrati antitoksin v svoji krvi. Ze tretji, četrti rod — tako je pisalo — se izčrpata umakne iz boja za oblast in posest, naglo nasičen in pomikežen. Zadovoljen je, da lahko v miru zapravi svoje življenje v kakršnikoli beraški umetnosti.

Zanimiva primera dr. Heinricha Landaua pa tudi ta tveganja hipoteza ni prav nič posjasnjevala, saj se je vendar imel za dovolj močnega, da lahko izpodkopa obstoječi svetovni red. Vse, kar je počel, je bilo brez doslednosti — sam si je bil vseposvod v napoto. Ni stanoval med temi golimi stenami kakor moderni Diogenes iz filozofske skromnosti. Edinec bogatega bančnega predsednika Landaua ni imel nikoli dovolj denarja, da bi zadostil svojim najskromnejšim željam, ker je v siromašnih predmestnih stanovanjih milijonskega mesta srečaval dan za dnem ljudi z najnujnejšimi potrebami.

S trohico združene človeške pameti bi si bil lahko pridobil najboljša mesta, da bi z bogatimi dohodki vzdrževal lahko celo armado zdravnikov za siromašne, kakor tudi porodnišnice, otroške domove, zavode za jetične. Namesto da bi tako na debelo pomagal, je rajšči svojo klavrnino dobrodelno branjarjo za silo vzdrževal, stalno v denarnih zadregah, zmerom na cesti in na delu, niti enkrat zadovoljen z uspeški svoje smešne borbe proti neizčrpni bedi velemešta. O očetovem bogastvu je trdil, da ni bilo "pošteno" pridobljeno, samo njegova dediščina po materi — dediščina, pridobljena pred njegovim rojstvom na njemu neznan način — naj vzdržuje njega z vsemi njegovimi zajedalci.

Justičnemu svetniku Rilli je bila ta načelnost v velik dobiček; milijonov, ki jih je njegov svak odklanjal, je bila deležna njegova žena in njegovi otroci — precejšen dobiček, ki mu ga je naklonila muhavost usode v dario.

Ena sama bojazen je kalila to čisto veselje: svak bi utegnil kar na lepem spremeniti svoje nazore, utegnil bi nenadoma postati nasprotne mnenja, češ, da je treba z velikimi ustavnimi vrniti "krivično" očetovo premoženje tistim v roke, ki so ga bili resnično tudi "z delom ustvarili". Kdo bi potlej lahko odvrnil tako nesrečo?

Na starega gospoda se v tem oziru ne kaže zanašati, pa naj je sicer še tako krepko držal

"Špetir" med vlado in starši zaradi petork

Oliva in Elsire Dionne, po zakonu mož in žena, ova francoskega pokolenja, z domovanjem v Callendaru, Kanada, se zelo hudočuja, ker jima je vlada vsega pokroviteljstvo nad njunimi "petorkami". Vlada skrbi za njih, vlada celo preizvija njih starše, vlada jim plačuje zdravniku in strežnico ter sploh vso oskrbo, starši pa jih smejo tu in tam obiskati. Svoj prvi rojstni dan so imeli 28. maja. Ker jih je bilo rojenih pet hkrati, se briga vlada za njih in so deležne oskrbe, kakršne jih bi delavski starši ne mogli nuditi. Vsa starje slična cirkušček sanimanju — zato, ker jih je "pet". Če bi bile dvojice, bi se moral oče in mati same brigati za sanjanje, kakor se morata za svojih prejšnjih pet otrok. — Ako vlada lahko posveča toliko nege "petorkam" — čemu ne vsem otrokom, ker so koncem konca vendar vsi "bodočnost domovine"?

Frank Novak:

INPRECOR IN ENOTNA FRONTA

Slučajno mi je prišla v roke 15. Et. Inprecora (International Press Correspondence) z dne 5. marca 1934, ki je izšla kot posebna izdaja s poročili o razpravah in sklepih XIII. plenuma Izvrševalnega odbora komunistične internacionale.

Dasiravno so ta poročila stara že nad eno leto, vsebujejo vzhic temu zanimivo gradivo,

ker je vprašanje enotne fronte Komunistične v Druge internationale danes baš tako pereče, kakor je bilo pred enim letom, oziroma se mu posveča v merodajnih krogih, kakor tudi med delavstvom vobče še vedno velik del pažnje.

Na dotednem zborovanju so bile zastopane komunistične stranke petnajstih dežel, oziroma ostanki istih, kakor razvidno iz poročil.

Zborovanje, na katerem so referirali o splošnem položaju kom. strank in o stanju v podeželjih deželah Kuusinen, Pieck in Pollitt, bi moralno služiti kot nekakšna kritična analiza delovanja poedinih kom. strank in obenem za podlagovo smotrenem iskanju rešitve velikega vprašanja enotne fronte svetovne revolucionarne organizacije.

Prepričanje, da ta plenum ni

pomenil ničesar kot ponavljajanje starih fraz o social-fašistih,

o izdajalski Drugi internacionali itd., ne da bi predložil ja-

sno sliko o položaju ali navedel dokaze "izdajalstev"

ter pogubno delovanje naših vodilnih sodrugov širom Evrope in deloma v Ameriki in Aziji. Prvotni vtič vsebine posameznih poročil vodi v to smer, toda samo z učinkom, da človek, ki zna razumno, brez strasti in predsodkov razmotriti posamezna in skupna poročila odloži revijo razočaran in trdno prepričan,

da je vse to samo del stalnih, si-

stematičnih mahinacij voditev.

Tretje internacionale, iz-

podkopati zaupanje članstva

socialdemokratičnih strank in

Delavske internacionale vobče-

ter obenem skušati doseči po-

polen razdor med članstvom strokovnih in političnih organi-

zacij Delavske internacionale.

Vse to je v teh dolgovznih

poročilih postranska stvar.

Za mislečega čitalnika, posebno za

take, katerim je vprašanje enot-

ne fronte nadvise resno, je v

reviji merodajna predvsem sa-

mokritika vodstva plenuma in

tudi posameznih poročevalcev.

Dotična posebna izdaja In-

precora vsebuje do malega 40

strani, z drobnim tiskom, zato

je nemogoče spuščati se v bolj

obširno razmotrivanje; upošte-

vati moramo torej najvažnejše

dele in podrobnosti posamez-

nih poročil in črpati iz njih lo-

gične zaključke.

Ostra samokritika.

Zastopnik posameznih strank in glavnim referantom se mora priznati, da niso štedili s kritiziranjem posameznih voditeljev in prav tako strank vobče. Toda eno napako imajo te kritike, to je, da ne iščejo ali pa nočejo priznati pravih vzrokov neuspehov raznih kom. strank, njih izvrševalnih odborov ali odgovornih voditeljev.

Taktične napake, neupoštevanje razmer, okolščin ali na-

za, da je res vreden, da postanete njegov naročnik.

(Dalje prihodnjič.)

Kaj se je zgodilo s tistimi filozofji, ki so pravili, da v tej deželi ne bo prevrata v socializem, ker se ljudem predobro godit?

Takšne napake, neupoštevanje razmer, okolščin ali na-

**O F. ČESNOVEM
PREDAVANJU**

Chicago. — Justin Zajc, tajnik kluba št. 1 JSZ, je vabil v pismih: "Zadnji smo imeli predavatelja od zunaj, ko je tu govorila Anna Krasna. Tukrat si je marsikdo želel, da bi osebno spoznal še več naših ljudi, ki delujejo v drugih naseljih. V petek 31. maja imata torej priliko spoznati sodruga Franka Česne, ki bo na povabilo našega kluba predaval v dvorani SNPJ, za predmet pa si je izbral, "kakšne metode bi bile za socialistično gibanje najboljše, da pridobi ameriško ljudstvo v svoj krog?"

Torej dogodek, ki je vreden,

da se ga spominjam.

Slovenci v Clevelandu naj se glede prevoza v Canton obrnejo za informacije na Louis Zorkota. Več o tej prireditvi bo v prihodnji številki. Poročilo o njej je tudi na 6. strani v tej izdaji.

**Debosova spominska
slavnost**

Cleveland, O.—Ohijska stranka prireja sodelovanjem lokalnih postojank in prijateljskih organizacij veliko Debsovovo spominsko slavnost, ki se bo vrnila v nedeljo 16. junija v Nimsilu parku v Cantonu.

Na isti datum pred 17. leti je imel prav v tem parku svoj slovenski protivojni govor Eugene V. Debs. Bilo je to l. 1918. Zaradi odkritosti svojih besed in vsled svojega vpliva med ljudstvom ga je zvezna oblast tirala pred sodiščo in obsodila na 20 let ječe.

Torej dogodek, ki je vreden,

da se ga spominjam.

Slovenci v Clevelandu naj se

gleda prevoza v Canton obrnejo za informacije na Louis Zorkota. Več o tej prireditvi bo v prihodnji številki. Poročilo o njej je tudi na 6. strani v tej izdaji.

Kazni v sovjetski Uniji

Roparje, kakršni se v ameriških mestih skoro svobodno krejajo, so v sovjetski Uniji ustreljeni, da hitro jih oblast izsledi, za manjše prestopek pa so obsojeni v prisilno delo.

Priredbe v Chicagu

V Chicagu bodo to leto sledče

slovenske priredbe:

Sobota 8. junija: piknik kluba brezposelnih pri Keglu.

Sobota 15. junija: Večerni piknik društva Pioneer pri Stežinarju v Willow Springsu.

Nedelja 23. junija: Piknik društva "Delavec" št. 8 SNPJ.

Nedelja 30. junija: Piknik društva "Narodni vitezi" št. 39 SNPJ pri Keglu v Willow Springsu.

Cetrtek 4. julija: Piknik federalne SNPJ češkega okrožja pri Keglu v Willow Springsu.

Nedelja 28. julija: Piknik društva Pioneer pri Stežinarju v Willow Springsu.

Sreda 11. septembra: Prireditev društva Integrity SNPJ.

Nedelja 20. oktobra: Slavnost 25-letnice JSZ v dvorani ČSPS.

Sobota in nedelja 2.3. nov.: Slavnost 10-letnice društva Pioneer.

Sobota 16. novembra: Prireditev društva Integrity SNPJ.

Nedelja 24. novembra: Koncert pev. zboru "Sava" v dvorani SNPJ.

Torek 31. decembra: Silvestrova zabava v dvorani SNPJ.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — **Naročnina:** \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave.

MILWAUKEE, WIS.

BARETINCIC & SON

Tel. 1475

POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.</

Angelo Cerkvenik:

DRUŽBA IN POSAMEZNIK

Eno izmed mnogoterih protislovij, ki ustvarja osnovno za vedno novo, nenehoma presnavljajočo se vsebinsko in obliko človeške družbe je močno poudarjeno nasprotje med posameznikom in družbo. Nasprotje med družbo in posameznikom je pravilno podobno ustvarjanju čemu, građevemu boju med nagonom, ki ga je odkril veliki prirodnovječ Darwin, t. j. med zakonom o izberi močnejšega ter nagonom, ki ga je odkril drugi veliki mislec, Rus Kropotkin, t. j. zakonom o vzajemni pomoči.

Poškušajmo to trditev pojasniti s primerom rasti čebelje družbe.

Čebelji rod mora biti čvrst in zdrav, da more kljubovati tišočevrtnim sovragom, ki prečijo na čebeljo družbo. Zato vzbija čebelji panj na sto in sto trojč, da bi bila izbera med njimi uspešnejša.

Kraljica-matica, ki je lahka kakor peresce, zleti visoko pod oblake — do osem sto metrov visoko. Ženini — troti pa vzletijo za njo. Drug za drugim omagujejo, drug za drugim ceplajo na tla, le eden edini, le najmočnejši, najpogumnejši, najvztrajnejši, najzdravejši jo v zaletu svoje močnosti objame ter oplođi. Veliko svatovanje je končano.

Moralo jih je biti sto in sto, morala se je izvršiti mogočna tekma, ki je pokazala s prstom na najmočnejšega.

Oplojena kraljica se vrne v panj ter leže jajčka, samo zdrava jajčka, zakaj oplodil jo je najzdravejši!

Takšen je zakon o izberi močnejšega.

Kako bi iz jajčec prilezje linc, če jim ne bi bila mnogostevilna družba čebelje — delav zgradila šesterokotnih celic, varnega zavetišča, kako bi drobne lincinke rasle ter se razvijale, če bi celic čebelja družba ne bila napolnila s čudežno hrano, medom?

Vsa družba mora delati, vsa, začenši se pri kraljici, ki rodi, končavši se pri poslednjem delavki, ki nosi med, gradi celice, straži ob vhodu...

Trote, ki nič ne delajo, čebele pobijejo, kakor hitro so izvrili svojo fiziološko nalogu.

Takšen je zakon o vzajemni pomoci.

Ta zakona, nasprotuoča si v svojem bistvu, se zlivata drug v drugega ter ustvarjata tretjo vrednoto: zakon razvoja.

Ta primer nemudel zato, ker je vsaj oblikovno zelo čist in nezapleten, vsebinsko popolnejši primerov pa bi mogel našteti človek še mnogo več, nepr. življenje volka ali celo človeka.

Pa to ni moj namen. S prisopodo, kako se udejstvujeta dva nasprotuoča si zakona, sem hotel le pokazati, kako približno si moramo predstavljati napredok družbe, izvirajoč iz brezčevalnih nasprotstev, ki pomenijo gradeče udejstvovanje za vsebinsko in oblikovno popolnješo družbo. Tudi večno nasprotje med hotenjem, voljo, željami, delom in vzgornom posameznika ter tradicijami, javnim mnenjem, preiz-

kušeno in učvrščeno silo, avto riteto družbe, tudi to nasprotje pomeni neko stopnico na strmi in naporni poti družabnega razvoja in napredka.

Kaj je naposled družba?

Družba je ena sama celota in vendar hkrati vsota milijon ter zelo različnih posameznikov, od katerih ima vsak svojo voljo, svoje hotenie, kratko in malo, od katerih je vsak zase — popolna celota.

Družba je, zatoj, v isti senci zase popolna celota, hkrati pa nešteoto različnih celot.

Družba je en organizem in hkrati nešteoto organizmov, celota in hkratu kaos različnosti.

Občinitelja, družba in posameznik, sta enakovredna, oba sta potreblja, celo neobhodno potreblja. Brez drugega ni prvega, prav tako ne more biti brez prvega drugega.

So ljudje, ki trdijo, da je posameznik vse, družba pa samo testo, ki ga posameznik mesi. Drugi pa zatrjujejo, in dokazujojo, da je posameznik brezpostem, da posamezniki ne pomeni več nego količinsko postavko, kakor je na pr. pri enaki kakovosti pomemben kos opeke, ki je vložen v katerikoli donebničko, da zatoj samo količinsko izpoljuje svoje eno mesto v donebnici.

Od ted izvira tudi dvoje naznanj o pravicah in dolžnostih družbe in posameznika.

Prvi trdijo, da je družba potrebna, kakor je n. pr. potreben gnoj, drugi pa nas hočejo prepričati, da je družba sploh nerazdeljiv organizem, posameznik pa samo avtomatična celica, ki živi v tem organizmu.

Prvi zahtevajo polno svobodo za posameznika, drugi potudarjajo pravico do neomejene svobode družbe.

Za kaj se bomo odločili?

Resnica je, da je potrebna napolnolne dosegoljiva svoboda družbe in posameznika!

Ali ni to nasprotje samo vsebi?

Tudi to nasprotje je podobno mnogoteremu drugemu nasprotju, tudi to nasprotje med obe ma hotenjima ustvarja tretjo vrednoto: t. j. spoznanje, da so vse stvari omejene ter zgube svoje bistvo, kakor hitro prekratijo neko mejo.

Italijanski kolektivistične kulture očitajo, da pomeni kolektivizem smrt posameznika, umor individualne ambicije in individualne akcije. Toda, ali ne opazite v tej trditi ne smiselnega nasprotja? Če je res, da je posameznik vse, teda mora biti nujno resnično, da je misel kolektivizma zrasla dobesedno na zeleniku posameznika. Če naj ima posameznik popolno svobodo, s kakšno pravico sme kdo zatirati misel tega posameznika? Slisim že prigovor: Kdor je najboljši, imet največje pravice! A kdo bo razsodnik v tem vprašanju o kakovosti posameznika? Mar zgorjali nasilje? Pa ne glede na vsa ta vprašanja: Kako je smrtjo posameznika, individualne ambicije in individualne akcije v kolektivni družabni reditvi? Edino jamstvo za pravilen razvoj vsakega (ne samo nekaterega) posameznika je—

ostvarjenje kolektivistične kulture do poslednje posledje. Pod besedo kultura razumem obsežek vseh stvaritev družabnega življenja ali drugače pogedano: stopnjo razvoja v vseh panogah človeškega življenja.

Kaj hočem s to trditvijo do kazati?

Razodeti vam hočem, da je pravica do razvoja pri vsakem posameznem udu človeške družbe in vsaka pravica v obči v najožji zvezi z gospodarskim stanjem vsakega posameznika.

Gospodarsko stanje je tista osnova, na kateri stojte vse pravice. Kolikor gospodarske moči — toliko svobode, toliko pravice, toliko možnosti razvoja, individualne ambicije in individualne akcije.

Kadar bo gospodarski sestav družbe takšen, da bo odpadno na vsakega udu človeške družbe toliko gospodarske moči, kolikor mu je bo po njegovem objektivnem pomembnosti v družbi pripadal, bo tudi osnova, na kateri bo stala njegova osebna svoboda, njegove osebne pravice — idealno popolna. To pa je mogoče le v kolektivno urejeni družbi, zakaj gonilna sila ustvarjanja v tej družbi ne bo dobitek, marveč življenska potreba! Naj takoj zavrnem skriti misel vseh črnogledih individualistov, da bi pomenilo ustvarjanje po potrebi — zatoj razvoja in napredka. **Potreba namreč vedro ustvarja novo potrebo.**

Ni je potrebe, ki bi ne bila gonilna sila nove potrebe! To naj bo hkrati odgovor vsem tistim, ki sprašujejo, ali ne bi racioniralizacija v dobi kolektivistične kulture prav tako povzročila brezpostenosnost!

(Konec prihodnjih.)

Poostrevanje krize in diktature v Italiji

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ter imenuje predsednika — italijanska vlada. On jim daje navodila, kaj smoje poročati in ob enem vrsti nad njimi s pomočjo svojih nameščencev strogo nadzorstvo.

Italijanski časopisi so pod diktaturo urejevali vsi po enem kopitu. Pričebujejo le vladino propagando, katero upravlja Mussolinijev zet grof Galeazzo Ciano.

Ako se Italija res spusti v vojno, se prav lahko zgodi, da bo vsled notranjih vzrokov in pa abesinske odporne znova poražena, in to bo konec II. vojne.

Zadnjih dnevnih novic je vse skriti resnice, da se Italija pomika v polčin, ki se ga bržkone zaveda tudi Mussolini.

Svoboda govora

Fašistični dijaki na wisconsinški univerzi so izdali dekret, da bodo razbili vsak shod radikalnih dijakov, "kajti rdečkarškim aktivnostim na univerzah je treba storiti konec."

"BONUS" EDINI PRINCIP

Razna organizacija bivalih vojakov, predvsem Ameriška legija, insistira, da je glavni problem pred nami bonus: ali ga naj plačamo takoj, ali ne plačamo, to je vprašanje. James E. Von Zandt, vodja organizacije Veterans of Foreign Wars, je na Coughlinovem shodu v New Yorku dejal, da je za Coughlina, zato ker je za bonus. Vse drugo ne teče. Vodja veteranov prete, da bodo "vzeli politiko v svoje roke," ako jim ne bo ugodeno. Na sliki je skupina veteranov v Los Angelesu, ko je razpravljala o načrtu za novo maziranje v Washington v demonstriranju za takojšen bonus.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, Ohio. — Dne 25. maja je naš klub gostoval v Slovenskem domu v Sharonu, Pa., in predstavil igre "Listen Louis", "Luka in Jaka" ter "Hans von Smash". Udeležba je bila ogromna. Prišli so z vseh vetrov in tudi "morostarji" so bili navzoči. Ne pa njih priatelj Frank Zajc, ker je pač predaleč.

Izprevideli smo znova, da so rojaki v Sharonu in Farrelu izredno vlijadni. Igralci iz Bridgeporta nihj naklonjenosti ne bo dozabili.

Zelo tevilo je bil zastopan Girard. Následnji dan bi se vselej skoroda začela z nova, tako dobra je bilo razpoloženje.

Ampak održiti smo morali proti domu.

Dne 30. maja sem se udeležil z družino pikniki druš. SNPJ na Power Pointu. Imajo za izlet res lep prostor pri mrzlem studencu, paviljon, senco in pa družbo, da jo je človek vesel.

Tudi tu so bile zastopane razne naselbine, med njimi zelo dobro naš Bridgeport. Zabava je bila izborna. Proletarec pa je dobil nekaj naročnin.

Mnogi so obljubili, da nas posetijo na konferenci klubov JSZ in draževi Prosvetne matice.

Fašistični dijaki na wisconsinški univerzi so izdali dekret, da bodo razbili vsak shod radikalnih dijakov, "kajti rdečkarškim aktivnostim na univerzah je treba storiti konec."

Brookwood players'

Chicago. — Prošlo nedeljo so v veliki dvorani Labor liceja predvajali svoj sporedni dijaki zadnje dneve pred pripreditvijo, ampak mnogo smotrenih priprav in velika predagitalacija.

Torej sodruži in sodružice, uprime se v voz, da ne obtičimo, pač pa da bomo veseli vši naše skupne dela.

Jacob Skerl.

(Jacob Skerl.)

Brookwood players'

Chicago. — Prošlo nedeljo so v veliki dvorani Labor liceja predvajali svoj sporedni dijaki zadnje dneve pred pripreditvijo, ampak mnogo smotrenih priprav in velika predagitalacija.

Torej sodruži in sodružice, uprime se v voz, da ne obtičimo, pač pa da bomo veseli vši naše skupne dela.

Jacob Skerl.

(Jacob Skerl.)

Brookwood players'

Chicago. — Prošlo nedeljo so v veliki dvorani Labor liceja predvajali svoj sporedni dijaki zadnje dneve pred pripreditvijo, ampak mnogo smotrenih priprav in velika predagitalacija.

Torej sodruži in sodružice, uprime se v voz, da ne obtičimo, pač pa da bomo veseli vši naše skupne dela.

Jacob Skerl.

(Jacob Skerl.)

Brookwood players'

Chicago. — Prošlo nedeljo so v veliki dvorani Labor liceja predvajali svoj sporedni dijaki zadnje dneve pred pripreditvijo, ampak mnogo smotrenih priprav in velika predagitalacija.

Torej sodruži in sodružice, uprime se v voz, da ne obtičimo, pač pa da bomo veseli vši naše skupne dela.

Jacob Skerl.

(Jacob Skerl.)

Brookwood players'

Chicago. — Prošlo nedeljo so v veliki dvorani Labor liceja predvajali svoj sporedni dijaki zadnje dneve pred pripreditvijo, ampak mnogo smotrenih priprav in velika predagitalacija.

Torej sodruži in sodružice, uprime se v voz, da ne obtičimo, pač pa da bomo veseli vši naše skupne dela.

Jacob Skerl.

(Jacob Skerl.)

Brookwood players'

Chicago. — Prošlo nedeljo so v veliki dvorani Labor liceja predvajali svoj sporedni dijaki zadnje dneve pred pripreditvijo, ampak mnogo smotrenih priprav in velika predagitalacija.

Torej sodruži in sodružice, uprime se v voz, da ne obtičimo, pač pa da bomo veseli vši naše skupne dela.

Jacob Skerl.

(Jacob Skerl.)

Brookwood players'

Chicago. — Prošlo nedeljo so v veliki dvorani Labor liceja predvajali svoj sporedni dijaki zadnje dneve pred pripreditvijo, ampak mnogo smotrenih priprav in velika predagitalacija.

Torej sodruži in sodružice, uprime se v voz, da ne obtičimo, pač pa da bomo veseli vši naše skupne dela.

Jacob Skerl.

(Jacob Skerl.)

Brookwood players'

Chicago. — Prošlo nedeljo so v veliki dvorani Labor liceja predvajali svoj sporedni dijaki zadnje dneve pred pripreditvijo, ampak mnogo smotrenih priprav in velika predagitalacija.

SAFEGUARD THE LABOR BILLS AGAINST NULLIFICATION

"Does the Roosevelt administration stand up and take wallop from the supreme court just to show the world how much punishment it can take," asks the Milwaukee Leader. And then continues:

"You'd think so. It gets wallop after wallop. Two of them on May 27—the codes and the farm mortgage moratorium. It did not have to take any of them."

"We hate to keep saying to the administration, 'We told you so.' But we can't help it, for we duly warned the administration of the danger, and explained how to avoid it. Its failure to act was not merely stupid—it was foolhardy."

"It's no use cursing 'nine old men.' Nine young men would be just as bad. In fact, most of the men who permit this childish method to continue are comparatively young. It is the method that is at fault."

"Now the codes are knocked out. With them go the good features of them—the parts limiting child labor to some extent, and the parts which somewhat raised wages and shortened hours."

"This makes it imperative that the Wagner industrial disputes bill and the thirty-hour-week bill should be passed; also that the child labor amendment of the constitution should be pushed to completion."

"Unless the Wagner bill and the thirty-hour-week bill are

properly safeguarded, they, too, will, after they become law, very likely be wiped out of existence by the supreme court."

"Each of them should contain a provision preventing the supreme court from passing upon its constitutionality."

"And then, regulation having been wiped out, let's go on to collective ownership of the great industries, which is the only real cure for the public ills anyhow."

"On of the safeguards for social legislation under the present system would be a constitutional amendment, as drafted by Lilith Wilson, Socialist assemblyman from Reading, and already approved by the Pennsylvania legislature."

The proposed Wilson "workers' rights amendment" reads that "Congress shall have power to establish uniform laws throughout the United States to regulate, limit and prohibit the labor of persons under eighteen years of age, to provide for the relief of aged, invalided, sick and unemployed wage earners and employees in the form of periodical grants, pensions, benefits, compensation or indemnities from the public treasury, from contributions of employers, wage earners, and employees, or from one or more of such sources, and generally for the social and economic welfare of the workers in the United States."

And in section 2 it states:

formation or administration of any labor organization or contribute financial support to it. (This provision is designed to outlaw the company dominated union.)

3. Encourage or discourage membership in any labor organization by discrimination in hiring employees or employment terms.

4. Discriminate against employees for filling charges or giving testimony under the Wagner-Connelly act.

5. Refuse to bargain collectively with representatives of their employees chosen in accordance with the provisions in the bill, which prescribes majority rule in elections.

The prompt enactment of the Wagner-Connelly bill was demanded by the recent special conference of representatives of national and international unions, state organizations and city central bodies in Washington.

The bill will probably be amended and passed in the house and then sent to conference.—Cleveland Citizen.

2. Dominate or interfere with the

Industrial Disputes Bill

As passed by the senate, the Wagner industrial disputes bill establishes a permanent national labor relations board of three members with quasi-judicial power and authority to order secret elections of employees to choose collective bargaining representatives. Orders issued by the board would be reviewable by the courts only after elections are held.

Going directly to the core of the many nefarious devices used by reactionary employers to deprive working men and women of their fundamental right to organize in trade unions and carry on effective trade union work, the bill lists the more outrageous devices as "unfair labor practices" and declares them illegal.

The bill makes it unlawful for employers to:

1. Interfere with, restrain or coerce employees in the exercise of their right to join labor organizations and bargain collectively through representatives of their own choosing.

2. Dominate or interfere with the

THE DOUBLE STANDARD OF MORALITY IN INDUSTRY

THE EMPLOYER

1. Usually given vacations with pay.
2. Paid during ordinary illness.
3. In depression salary tardily reduced and usually slightly.
4. Has some right to job and usually receives long advance notice before discharge.
5. Legitimate to employ a spy organization to watch the worker.
6. Legitimate to curtail or stop production.
7. Sabotage or destruction of product justifiable.
8. All profits possible legally to extract from the public justifiable.
9. To organize with other employers justifiable.
10. Perfectly proper to be represented by highly paid outside counsel from any part of the nation.
11. Monopolistic control of natural resources or products considered shrewd business skill.

THE WORKER

1. Usually given vacations without pay.
2. Not paid during ordinary illness.
3. In depression wages reduced quickly and usually drastically.
4. Has no right to his job and usually has little or no advance notice of lay-off.
5. Considered illegitimate to use a spy organization to watch the employer.
6. Illegitimate to reduce production or to practice cackery or "soldiering."
7. Sabotage or the destruction of product unethical.
8. Demand for high wages considered unethical and "communistic."
9. To organize with other workers bitterly opposed by many employers and a frequent cause of discharge.
10. Questionable to employ outside organizers, commonly called "outside agitators."
11. Monopolistic control of "closed shop" or permitting only union men to work considered questionable.

From Capitalism and Its Culture, by Jerome Davis, published by Farrar & Rinehart, New York.

DEB'S MEMORY TO BE HONORED

PARTY MEMBERS FROM SEVEN STATES MEET JUNE 16 AT CANTON, OHIO

By HY FISH

The memory of Eugene V. Debs, Socialist leader, will be honored June 16, by Socialists from at least seven states on the seventeenth anniversary of the day upon which he delivered his famous anti-war speech at Canton, Ohio, for which he was sentenced to federal penitentiary.

The occasion will be observed by an anti-war pilgrimage to Canton where a meeting will be held with nationally-known speakers in Nims Park where Debs made his famous speech. The meeting will be followed by a parade.

Arrangements are being made to transport hundreds of people to Canton by special trains, busses and caravans of autos. Local conferences are being held all over Ohio to arrange transportation. Trade unions and former friends of Debs have already pledged their co-operation.

One letter was from a former cellmate of Debs who was also sent to prison for his peace stand, Josch Coldwell, now of Providence, R. I., who signs himself "Ex-Federal convict 10,057."

Coldwell wrote, "Anouncement of such events as this have the same effect on me as the ringing of fire bells have on an old fire horse. I would like to be at the celebration and meet some of the old timers who knew Gene and worked with him."

The Ohio party will hold a state picnic in conjunction with this pilgrimage. The program will begin at noon with races, games, and sports supervised by the Young People's Socialist League. The mass meeting which will be held at 3:00 o'clock will include several nationally-known Socialist and labor speakers.

Majesty Of The Law

The main job of the majesty of the law is to catch the fleas in the netts of the wolves who devour the herds.

LOST IN A FOG

Millions are still unemployed. Relief funds are being cut. Pleas to give war funds to the less are turned aside.

Instead the navy had a mass flight armada—

And killed eight men, ruined a seaplane and smashed two destroyers.

I SING THEIR SONG

By Covami

I sing the song of those who march in Freedom's endless fight,

Who keep aloft her banner and keep ablaze her light;

Who, though their swords be broken and though their strength is spent,

Refuse to stay the battle and with bribeings rest content;

Who hold the gates of Justice 'gainst the hireling host of Wrong,

Who live alone for Liberty and, dying, chant her song.

SILVER SLIPPERS

COMPANY UNIONS "AS IS"

A special research staff of the Twentieth Century Fund whose trustees could not be charged with any particular pro-trade union bias, has issued a report on company unions as part of a study of the role of government in labor relations.

In view of the general public interest aroused in the so-called "company unions" by the Wagner-Connelly Bill, the report is both valuable and timely. A few of its conclusions are herewith given:

"Company unions," the reporters of the Twentieth Century Fund state, "are serious competitors for membership with the regular trade unions. About 2,500,000 workers are now organized under such plans, compared with a total trade union membership of about 4,200,000. An especially rapid growth in company unions has occurred since 1933, due largely to the influence of Section 7A of the NRA... Where trade unions were unwelcome, the company union offered itself as the obvious substitute, especially in

otherwise penalized by the employer if they are too aggressive... Company unions can rarely back up their demands by a strike threat... Bargaining equality cannot be maintained where one party has disproportionate economic power."

A more succinct indictment of this bastard offspring parading as a defender of workers' interests—the company union—could hardly be imagined. The temperate language in which the report of the Twentieth Century Fund investigators is couched adds to its convincing force.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

About 100 of our comrades and friends participated in the Lecture and Social of Branch No. 1 JSF last Friday night. Comrade Frank Cesen of Detroit delivered a study of the methods by which the Socialist Party can become a mass movement. Comrade Cesen reviewed the struggles of the workers in their trade unions. He compared our situation with those of Europe and with that of England, in particular and concluded with the theory that a Labor Party was the real way out. To him it wasn't so important whether every member of a Labor Party or whether all of its affiliates were avowed Socialists. He thought it more important to align the workers in a common endeavor and once they are aligned imbibe them with the Socialist legend. He related the manner in which most Yugoslavs became conscious of their place in life and gave his experiences as an illustration. Comrade Mentone of Detroit also spoke on the need for more activity in the party. Josko Owen presided. After the session a jolly old time was had and many remained until early morning.

* * *

Our Unemployed Club will meet Thursday, June 6 at its headquarters, 2544 S. Millard Ave. Everyone is invited to attend. We urge our many friends to affiliate with this fine group of men for it is certain that unemployment will become even more rampant now that the Supreme Court has killed the NRA. Manufacturers and industrialists will begin to lay off and cut wages as a result. More strikes will ensue. Less relief will be available. So come to this meeting and let us talk over the situation and our prospects for the future.

* * *

A copy of the Falcon Call, the children's magazine, put out by the Red Falcons, our children's Socialist organization has come into our hands. Our comrades are in mutual agreement that it is a fine magazine. The May Issue carries some fine stories suitable not only for children but for grownups as well. In fact, it would be well to have all our new members read this fine magazine for it will instill some real zeal and spirit and class consciousness into them. I recommend that our Falcons order a bundle for disposal.

* * *

The Chicago Tribune has published a list of stockholders of the more prominent Chicago Banks. I was surprised to see that various religious groups hold some of these bank stocks. Religious groups who collect funds for missionary work in foreign

countries are listed as stockholders. Can it be that so much money is collected that they must invest in bank stocks? Is it any wonder some of these denominations are so quite about the part the big bankers play in our social life? One would expect that these institutions will use this money for the purpose for which it was contributed. It is unusual to see these institutions listed among bank stockholders, that's why we make this comment.

* * *

Moonlight picnic time starts Saturday when our Slovene Unemployed Club opens the season with a "Luna" gathering at Kegel's Grove, Willow Springs. We urge our many friends to come out early in the afternoon for the ballina games. At 6:00 P. M. the Pioneer boys will play ball.

A BIT LATE IN THEIR ANALYSIS

The Brookings Institution experts, after a careful survey of conditions throughout the country, are preparing a report which will say that the NRA has retarded recovery. "Not only did the program fail to work out as planned, but the plan itself was, in our judgment, mistake." This information is a little late. It was printed in the Socialist press nearly two years ago! — Fred D. Warren.

Keeping the Peace

Handsome Adolf sent King George his thanks for keeping the peace in Europe.

Meanwhile England, Germany, France—all of Europe—is using this period of peace for which the Nazis are so thankful to build fighting planes, tanks and battleships just as fast as the plants can turn them out.

Which will soon make peace impossible.

What comprised the New Deal is compromise.

FACTS SHOULD BE DISCLOSED

Throughout the history of the senate munitions investigation, desperate attempts have been made by interested parties to keep certain facts hidden; but never have these efforts been so strenuous as now.

When it was learned that the committee was investigating the operations of American banks during the war, banks which among other transactions acted as fiscal agents for the Allies, Stanley Baldwin took the unprecedented step of announcing in the house of commons that the British government hoped nothing would be made public that would upset the present friendly relations among the powers. The British ambassador in Washington transmitted a similar message on behalf of his government; President Roosevelt called in Senator Nye, chairman of the committee, who afterward stated that since his was a committee for peace and not for war, nothing would be made public that would upset international amity. This remark is subject to various interpretations; we hope it does not

mean that the committee intends to pull its punch, or that the president wishes it to do so.

Rumors have long been in circulation that the greatest possible pressure was exerted behind the scene to get the United States into the war in order to save the Allies from financial collapse. Other rumors said that this country was made the victim of a gigantic confidence game on the part of the Allies, once we were in.

It would surely be better for all concerned to have the facts established in definitive form. To the Americans, the matter is of overwhelming importance at the present time. Every responsible authority agrees that war is likely in Europe in the next five or 10 years; everyone agrees that there is great danger that the United States will be drawn in again. The history of our European relations in 1915-16 therefore becomes of great importance as an object lesson and a warning.

The New Republic.